

НАЦИОНАЛНА СТРАТЕГИЯ ЗА ПРОМОЦИЯ НА ОРГАНИЧНИ ПЛОДОВЕ И ЗЕЛЕНЧУЦИ В БЪЛГАРИЯ

ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ ЗА ПРИЛАГАНЕ НА НАЦИОНАЛНАТА СТРАТЕГИЯ ЗА ПРОМОЦИЯ НА ОРГАНИЧНИ ПЛОДОВЕ И ЗЕЛЕНЧУЦИ В БЪЛГАРИЯ

Органичното земеделие в България е все още в начална фаза на своето развитие в сравнение с повечето страни, членки на Европейския Съюз, включително и новите членки /например Чехословашката Република, Словения, Полша/. В същото време Българското органично производство има реално благоприятни възможности за представяне на пазара на органични продукти в Европейския съюз, който продължава да се разраства, независимо от настоящите икономическа и финансова кризи, тъй като все още има недостиг в снабдяването с органични плодове и зеленчуци. Възможностите в България за развитие на все още неразработения местен пазар могат да бъдат реализирани особено, ако бъдат достатъчно подкрепени от съгласувани и последователни мерки по отношение на информиране на потребителите относно здравнословната характеристика на органичните продукти и ползата от тях и ползата за опазване на околната среда при тяхното отглеждане, с което ефективно да бъдат стимулирани производителите им.

Групите от експерти от Европейския съюз в свои предишни мисии предоставят различни конкретни примери за своите дейности, осъществени в Италия и други страни-членки на Европейския съюз, които могат да бъдат проучени и адаптирани към местната ситуация в България.

Органичното земеделие в България има силен потенциал за развитие, съгласно заключението на експертите, които са се запознали с настоящата ситуация в България от публикуваната литература в тази насока и които се базират на своя личен опит. Необходимото внимание, което е трябвало да обърнат политиките в България на развитието на

органичното земеделие е било стимулирано и осъществено през 2004-2005 г чрез изработването на специален План за Действие. Експертите на Европейския съюз считат, че Националният План за Развитие на

Органичното Земеделие в България за периода 2006 – 2013, е добре разработен и е подходящ за приложение, тъй като включва дейности и мерки, които биха били много ефективни за промоцията на органичното производство и за развитието на пазара на органични продукти в България. Независимо от това, обаче няколко години след публикуването му, този план се нуждае от разумно преразглеждане и оценка на постигнатите цели от страна на отговорни и компетентни институции и акционери, вложили своите средства.

Експертите от Европейския съюз направиха своята първа оценка в преразглеждане на плана, особено в областта на органичните плодове и зеленчуци.

Първите резултати са както следва:

1. Общ приблизителен анализ на настоящата ситуация, сравнена с първоначалната ситуация при стартиране приложението на Националния План и неговите цели.

	2004	2005	2009	2013 Крайна цел
Дял на органичните продукти в земеделието	0.22%	0.26%	0.31%	8%
Дял на пазара на органичните продукти в пазара на хранителни стоки	0	0	0	3%

Данните, въпреки че са приблизителни, са много под очакваните резултати и тенденцията със сигурност не дава гаранция за постигане на целите, поставени с Националния план.

Експертите от Европейския съюз, като се базират на информацията, получена по време на предишните им мисии, посочват няколко направления като пример, с цел да им бъде обърнато по-специално внимание в бъдеще при оценката на състоянието им и да се активизират и приложат:

1. Обучение на квалифицирани и образовани специалисти с цел прилагане на големия им потенциал в органичното земеделие

/ 4 института, университети със специалности по органично земеделие/, които обаче разполагат с малко информация за фермерите .

2. Недостатъчна информация за производителите / практиките, пазарните възможности/

3. Набиране на статистическа информация за органичното производство

4. Ролята на институциите и компетенциите им

5. Окръпяване на операторите и тяхното представяне

6. Развитие на местния пазар

7. Изграждане на национална мрежа за информация за органичното земеделие / производство, преработка, пазар/

8. Износ

9. Министерство на здравеопазването – снабдяване с местни продукти /30% органични продукти до 2010 г./

10. Снабдяване на други обществени институции /30% училища, 15% армията, до 2010г.

11. Туристически обекти /Държавната Агенция по Туризъм/

ПРЕПОРЪКИ

Основната пречка за постигане на целите на Плана е ефективното наличие на финансови ресурси за активиране на предвидените в Плана дейности и липсата на всеотдайни отговорни служители на възлови длъжности в институциите, които трябва да координират тези дейности. На първо място в препоръките на експертите на Европейския съюз, което те подчертават като изключително важно, е необходимостта от назначаване на отговорни служители в отдела за органично земеделие в Министерство на земеделието, достатъчно компетентни и достатъчно на брой, за да могат да осъществят координацията и да управляват и прилагат както законодателните изисквания по линия на Европейския съюз за органичното земеделие, така и да ги съчетаят с националната стратегия и предвидените дейности за развитието на сектора.

Имайки предвид несигурната финансова обезпеченост на Националния план и съобразявайки се с възможностите, които предоставя Програмата за Развитие на Селските Райони в България за периода 2007 – 2013 г. и мерките, които трябва да се приложат за плодовете и зеленчуците и вината /Директива 1580/07 на Европейския съюз/ по линия на Организацията на Общия Пазар, експертите на Европейския съюз препоръчват да се използват вече предвидените ресурси по горната програма и тяхната преценка е да се използват максимално, според възможностите, за осъществяване на дейностите, предвидени в Националния план за Развитие на Органичното Земеделие в България.

Вижте също таблицата в Анекс 01 Интеграция на средствата за развитие на Органично земеделие и подкрепата на Европейския съюз.

Експертите на Европейския съюз вземат предвид версията на Българската Програма за Развитие на Селските Райони, която е лимитирана само до няколко мерки. Ние сме информирани, че в

момента в България се преработва Българската Програма за Развитие на Селските Райони, като се надяваме че при нея ще бъдат взети под внимание направените предложения. Освен

това експертите на Европейския съюз предлагат да бъдат включени съответните мерки за преференциално развитие на дейности, свързани с органичното земеделие и също така, доколкото е възможно е да се увеличи обществената подкрепа.

Относно мярка 214 – Плащания по опазване на околната среда в земеделието – по схемите за органично земеделие, експертите на Европейския съюз предлагат да се увеличи премията на хектар, особено при производството на зеленчуци. За пасищата и фуража по-голяма премия трябва да се предвиди и предостави на фермерите, които са поставени под контрол за органична продукция и имат сертификат за животните си, с минимален параметър на животно на хектар.

Относно първият стълб /Ос 1/ на Европейския съюз, Европейските експерти препоръчват по-високо ниво на интеграция на органичното земеделие в рамките на Организацията на Общия Пазар / плодове, зеленчуци и вино/. Във връзка със схемата за еднократните плащания, която понастоящем е фиксирала премия на хектар, Европейските експерти предлагат да се разработят възможности за разнообразяване на премиите, като се дадат по-големи премии на фермерите, които се занимават с органично земеделие - по този начин ще могат да се посрещнат предвидените промени в страната до 2013 г. съгласно общата земеделската политика .